

Joan-Maria Maraval, prumier Companhon de la Beluga d'Òc

Il avait préparé son discours ...en français mais l'a « lu » en occitan ... qu'il sait parler mais pas écrire . Il a choisi cependant de proposer à La beluga « son » texte , « ses » mots en graphie standard avec la complicité de Jacme Taupiac . Bravo pour cette démarche !

Mas qu'es aquò la « beluga d'òc » ? Es un biais de mercejar de mond que dins la vida de cada jorn (o, al mens, quelques cops per an !!!) mostran lor interes e lor fiertat per la lenga e la cultura occitana .

Ce diplôme permet de valoriser des personnes, collectivités ou associations qui manifestent leur intérêt et leur fierté d'être occitans mais l'originalité de ce diplôme est qu'il est d'abord réservé à ceux et celles dont l'activité essentielle n'est pas à priori spécifiquement occitane . Nous en reparlerons plus en détails avec des exemples. Cependant vous pouvez d'ores et déjà faire acte de candidature ou signaler quelqu'un qui à votre avis mériterait cette « reconnaissance » .

« Adiu-siatz, brave monde. Auèi, sèm jol signe de la Beluga. Veni d'èstre decorat de la medalha dels Companhons de la Beluga d'òc. Vau ensajar de parlar occitan. E mèma que me cadrà èstre abelulat !

Sabètz çò qu'es l'occitan : es la lenga de nòstre país. Va de Baiona a l'Itàlia, de Limòtges a Vielha en Espanha. Es la lenga dels famuses trobadors. Es la lenga que parlava Alienòr d'Aquitània a la cort de Londres, pendent la Guèrra de Cent ans. E, quand èrem mainatges, èra interdit de lò parlar a l'escòla. « Ara, te cadrà parlar coma cal ! » disiàn los parents als mainatges quand dintràvan a l'escòla. Avian mèma un brin onta de nòstra lenga. Mèma lo curèr nos fasià confessar quand disiam « Mila dius ! »

L'envitacion qu'avètz recebuda es estada esricha per de sabents abelugats que son sus la tribuna e que sàbon legir e escriure de libres. I a quauqua diferença de prononciacion d'una region a una altra, mas per iò lo veritable occitan es pas lo de la television, mas lo que se parlava dins nòstros familhas. Pels innocents coma iò que sàbon ni legir, ni escriure, l'apelam « lo patoès ».

Es mon amic lo Ives de Boissieras que m'a tornat donar confiança a nòstra lenga, el que l'a reapresa a vint ans e que a montat una escòla chiès el ande l'Academia e tanben un restaurant que s'apèla *La Taulejada*.

Mascanhar, escarraunhar, de pautas, a bèl tal, son de mòts talament expressives que se pòdon pas traduire coma cal. « Mèma las memès àiman la castanha ! », disià Nougarrò. « Fai atencion, pichon, te vas negar ! », canta lo Peret.

L'occitan es la lenga de mas rèices. Soi nascut a Sent Tomplesti, al bòrd de la Barguelona, una de las pus polidas ribièras del Carcin. Ai una pensada per mon paire que cantava tan plan La fièra de Montalban, e per mos ancètres que se son succedats dins lo coèn de Lausèrta en Carcin. Ai mèma de papièrs dels temps del rei Loïs XIV. Me pòdi vantar d'èstre un veritable paisan, plan enreicinat. Vodriàu saluda ma maire qu'es plan vielha ara, per çò que ia plan temps que soi nascut.

Es dins un fautulh per çò qu'a plan mal a las cambas.. Mès vos pòdi dire que n'a pas mal al cap, ni als dets. Tricòta plan milhor que iò e, surtot, manigança plan milhor que iò l'ordinator, internet, Google...e ba te sabi plan !

Sent Tomplesti fa partida d'una comuna istorica que s'apèla Durfòrt-Lacapela. En fèt, lo vilatge s'apèla La Capèla e la comuna Durfòrt. Vos vau dire perqué : per çò que es lo brèç de la granda familha illustra dels comtes de Durfòrt que èran plans puissents al Moien Atge.

Los comtes de Durfòrt foguèron adujats pels abès de Moissac ; apèi s'associèron ande lo comte de Tolosa e surtot, eritèron de lor oncle, lo papa d'Avinhon. Estendèron lor puissança sur tota la region : lo Tarn e Garona, lo Gerç, lo Lòt, lo Lòt e Garona, la Gironda...Blancafòrt, Montcuc, Brassac, Montegut, Miramont, Fumèl, Frespèg, Dunas, Donzac, Astafòrt, Moissaguèl, lo celèbre castèl de Duràs, e ne passì. Vodriàu remerciar mon pairin, Nadal Rei, qu'es un sabent abelugat que sap legir e escriure de libres. Porrià èstre mon paire. Es per iò un exemple de volontat e de trabalh. Qual es qu'a dich qu'a cinquanta cinc ans valiam pus res ?

Merci de vòstra presença a totis los sabents abelugats que sabètz legir e escriure de libres. Merci a totis los amics de junessa e als autres d'èstre venguts me veire sur ma bòrda. Vodriàu dire a totis los innocents coma iò, que sàbon ni legir ni escriure, de tornar prendre lor lenga maternèla ande fiertat. Ara vos cadrà parlar coma cal. Merci a totis los eluts venguts e tornats per lor confiança. E un mercì particulier a Dominique Pajot, la novèla meressa de Durfòrt-La Capela, mon país natal. I soèti una bona reüssita. Nòstras familhas se son totjorn estimadas. Ne profiti per i far un potet.

Codificacion grafica de Jacme Taupiac, Dimarts 2 de setembre de 2008

